KEMAL UNAKITAN
Maliye Bakanı

Hesap Uzmanları Kurulu'nun 60 yıllık geçmişinin doğru biçimde kavranması için kuruluş yıllarındaki Türkiye tablosunun iyi anlaşılması şarttır. Türk vergi reformuna ilişkin ön çalışmalar 1943 yılında başlamış ve bu çerçevede bilimsel, modern yapılı yeni bir vergi sistemine geçilmesi hedeflenerek Gelir ve Kurumlar Vergisi ile Vergi Usul Kanunu'ndan oluşan kapsamlı bir vergi reformu gerçekleştirilmiştir.
Geniş bir mükellef kitlesini kapsayan bu vergiler büyük ölçüde beyan esasına dayandığı için, vergi denetimi konusunda da yeni bir örgütlenmeye gidilmiştir.
Bu işin, inceleme tekniğini iyi bilen, dürüst, yüksek bilgi ve ihtisasa sahip, tarafsız elemanlardan kurulu bir örgütçe yapılmasını sağlamak üzere, 29 Mayıs 1945 tarihinde 4709 sayılı özel bir kanunla Hesap Uzmanları Kurulu (HUK) kurulmuştur. Kurulun kuruluşu, vergi denetiminin tarihi gelişimi içinde bir dönüm noktası teşkil etmiştir.
Türk vergi sisteminin geliştirilmesinde ve modern hale getirilmesi için yapılan reform çalışmalarında, HUK'un rolü her aşamada ağırlıklı olarak varolmuştur. Türk vergiciliğinde reform niteliği taşıyan 1949-1950 yenilikleri, 1961 vergi reform çalışmaları HUK'un büyük katkılarıyla gerçekleştirilebilmiştir.
Bu müstesna kurum, kurulduğu günden bu yana, Türkiye'nin en iyi okullarından yetişen en iyi öğrencilerin girmeye can attığı bir ocaktır. Kendi kalitesi her zaman en iyi adayları buraya çekmiş ve bu seçkin insanlar da Kurulun kalitesini daha yukarılara taşımış; kalite korunup arttıkça en iyiler yine bu kuruma gelmeye devam etmiştir. Bu birbirini besleyen kalite döngüsü ya da "kalite sarmalı" eskiden de vardı; şimdi de mevcut; gelecekte de aynı biçimde sürecektir.
Kurulun 60. yılına tanıklık ettiğimiz şu günlerde ülkemize baktığımızda nasıl bir tablo görüyoruz? Yıllardır krizlerden kurtulamayan ülkemiz nihayet istikrara ve güven ortamına kavuşmuştur. Kararlılıkla uyguladığımız politikalar ve aldığımız önlemler sonucunda makroekonomik göstergelerde yakın zamanlara kadar ulaşılamaz kabul edilen büyük başarılar elde edilmiştir. Ekonomi, 2002'den bu yana düzenli olarak büyümektedir. Bu başarı, başta siyasi istikrar ortamının sağlanması olmak üzere, ekonomide fiyat, döviz kuru ve faize ilişkin belirsizliklerin önemli ölçüde giderilmesi ve güven ortamının tesisi ile mümkün olmuştur.
Ocak-Nisan 2005 dönemi bütçe uygulama sonuçlarına göre, bütçe açığı, geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 46,6 oranında düştü. Yine geçen yılın aynı döneminde 9,8 milyar YTL olan faiz dışı fazla, bu yılın Ocak-Nisan dönemi bütçe uyugulama sonuçlarına göre yüzde 9 oranında artış göstererek 10,7 milyar YTL'na ulaştı.
Ekonomimiz üç yıl üst üste büyürken enflasyon sürekli gerilemiş ve yaklaşık otuz yıl aradan sonra tek haneli rakamlara inmiştir. Enflasyonla mücadelede elde ettiğimiz başarının ve sağlanan ekonomik istikrarın bir sonucunu da paramızdaki sıfırları atarak gösterdik. Hedefimiz; enflasyonu AB üyesi ülkelerdeki gibi düşük seviyelere indirmektir.
Nitekim göstergeler de bu hedeflere hiç de uzak olmadığımız konusunda bize cesaret vermektedir. Türkiye için hazırlanan orta vadeli senaryolarda; enflasyon oranı %3'e düşmüş, ihracatı ve reel gelirleri büyümeye devam eden, doğrudan yabancı yatırım ve portföy yatırımı çekebilme gücünü kazanmış bir Türkiye tablosu hakimdir artık.
Ancak asıl söylemek istediğim husus şudur: Türkiye esasında potansiyeli çok büyük ve ufku açık olan bir ülkedir. Eğer Türkiye'yi yöneten insanlar iyi olursa ve Türkiye'nin potansiyelini harekete geçirebilirlerse, Türkiye'nin ilerlemesi, kişi başına düşen milli gelirini artırması çok kolay olur. Peki iyi yönetimden söz ederken sadece siyasetçiden mi bahsediyoruz? Hayır. Kamu görevlilerinin yani bürokratların uyumlu çalışması, görevlerini gereği gibi yapmalarından da söz ediyoruz.

İyi yönetim, siyasetçisi ve bürokratıyla bir bütünün iyi çalışması olarak algılanmalıdır. Bu bir nevi toplam kalite sorunudur. Az önce sıraladığım başarılarda, değerli bürokratların ve işini iyi yapan uzman kadroların da tartışılmaz bir payı ve katkısı vardır. Zaten büyük önder Atatürk de kanımca tam da bu yüzden şöyle diyordu:
"Vekiller ki mebuslardan oluyor ve olması lazımdır; bunların behemahal mütehassıs olması kaabil-i te'min değildir. Halbuki her şube-i idariyede esaslı ve çok vakıfhane tarz-ı hareket lazımdır... Her vekaletin refakatinde bir hey'et-i mütehassısa bulundurmak lazımdır. Bu hey'et-i mütehassısanın vaz'iyyeti vekil kadar ve belki vekilden daha sağlam olmak lazım gelir."
İşte ben bu ifadelerde, Hesap Uzmanları Kurulu gibi "hey'et-i mütehassısaların" Türk bürokrasisi ve kamu yönetimi için vazgeçilmez hale gelen varlığının daha bir anlam kazandığına inanıyorum.
Hesap Uzmanları Kurulu varolan ile yetinmeyip her zaman kendisini geliştirme kararıyla yeni denetim stratejileri oluşturma çabasına girmiş ve bu yönde önemli aşamalar katetmiştir. Vergi kaçaklarının ortaya çıkarılmasının yanısıra, "ekonomik politikanın bir aracı olarak vergi" anlayışının geliştirilmesine olanak verecek ve ekonomiyi yakından izleyecek bir denetim düzeni kurmak için çaba sarfeden, hep daha iyiyi, mükemmeli arayan bu güzide kurumumuzun 60 yılda başardığı işlerin, gelecekteki nice 60 yıllar boyunca ülke hizmetinde elde edeceği başarıların da habercisi olduğuna inanıyorum.